

mæsser; der var rigtignok en Meningsforffjellighed tilstede mellem Thinget og mig, idet man meente, at Offeret skulde nedfattes med en Femtedeel, naar det afløstes, men det er jo et Bipunkt — vel ikke for dem, der have den økonomiske Interesse deri, men med Hensyn til Principet. Efter Alt, hvad her er ytret, forekommer det mig imidlertid, at det er et Spørgsmaal, der fortjener alvorlig Overveelse, om man skal lade Plakaten af 1847 blive staaende for de Geistliges Vedkommende. Hvad Anslagen angaaer, forekommer det mig, at Sagen ikke frembyder særdeles Vanskeligheder. I Hensyn til de Anslægs, der laae til Grund for den af mig omtalte Bevilling, er der nedsat Kommissioner; disse ere instruerede overeensstemmende med, hvad jeg yttrede ved Begjæringen af den lille Sum — der rigtignok desværre ikke er tilstrækkelig — og det forekommer mig derfor, at man maa afvente Udfaldet af disse Undersøgelser; — forsaavidt man ønsker at indskrænke Ministeriets Naadighed eller, om man vil, Vilkaarlighed, skal jeg ikke have Noget derimod. Det Punkt, der synes at frembyde den største Vanskelighed i dette Thing, er Spørgsmaalet om Lønningsfonden som særlig Fond, Spørgsmaalet om, som man siger, Kirkens Eiendomsret. Jeg veed ikke, hvorfor man vil ind paa denne vanskelige Undersøgelse om Kirkens Eiendomsret; jeg anseer det for at være Lovens Fortjeneste, at den slet ikke gaaer ind paa hele dette Spørgsmaal. Ligesom de enkelte Præsteembeder nu have visse Indtægter, saaledes vil der være en Lønningsfond, som har visse Indtægter; om man nu siger, denne Lønningsfond eier disse Indtægter, eller den har dem tillaaens af Statskassen, har faaet dem overladt midlertidig, forekommer mig i praktisk Henseende ikke at have nogen stor eller gjenmemgribende Betydning. Det blev ytret af den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), at Alt, hvad de Geistlige have, tilhører Staten, og at det var udivisomt. Nu vil jeg blot gjøre den ærede Rigsdagsmand et Spørgsmaal. Den ærede Rigsdagsmand erindrer uden tvivl, at der i Sessionen 1858 blev bevilget en Sum af 3000 Rb. til Opførelse af en Kirke paa Baagø, og at et væsentligt Motiv dertil var, at Grev Wedel til Wedelsborg

gav 5000 Rb. for dermed at lønne Præsten. Jeg vil nu spørge den ærede Rigsdagsmand, om Staten eier disse 5000 Rb.? Han vil dertil svare: Nei! det kan det ikke falde os ind at sige; det er jo Grev Wedel, der har givet disse Penge til Baagø Kirke, hvorledes kan man da sige, at Staten eier dem? Men naar det er Tilfældet med de 5000 Rb., naar vi maae gjøre en Undtagelse paa et eneste Punkt, saa maa den ærede Rigsdagsmand, inden han med Beslæmthed kan udtale denne sin Mening om Kirkens ubetingede Eiendomsret, have undersøgt alle Indtægternes historiske Oprindelse og seet, om der ikke ligger noget reent Privatretligt til Grund for nogle af dem. Det er ikke gjort i en Hast, det er let at udtale en ganske almindelig Dom, men naar Dommen skal fældes saaledes, at den kan anvendes paa alle enkelte Tilfælde, er det meget vanskeligt. Jeg troer derfor, at vi for det Første Alle kunne være enige om, at det ikke gaaer an saaledes uden videre at sige, at alle de Indtægter, Kirken har, tilhøre Staten — jeg forlanger undtagen de 5000 Rb., som Grev Wedel har givet. Saaledes kan der være givet mange Summer, hvorom man ikke har nogen Forestilling, i hvilken Henseende jeg kun skal gjenkalde i de Herrers Erindring gamle Gavebreve, Overdragelser osv.; — vi maae altsaa som sagt for det Første undtage, hvad der er givet til Kirken af Private. — Lovudkastet har den store Fordeel, at det gaaer udenom Spørgsmaalet, at det ikke rører ved disse private Bestemmelser og Forholdet imellem dem og de enkelte Præstekald, idet alt dette er henlagt til Hjemmeindtægten, saa at, hvor der findes Indtægter, grundede paa saadanne privatretlige Bestemmelser, vedblive de at høre til selve Kaldet. — Der er Noget, hvorom vi maae være enige, nemlig: om Staten er ude af Stand til at give Noget bort, eller den kan give Noget bort; ere vi enige om, at den kan give Noget bort, er Spørgsmaalet, paa hvad Maade Kirken har faaet sine nuværende Indtægter, og hvad Indflydelse de senere givne Bestemmelser have haft derpaa. Den ærede Rigsdagsmand for Rjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) har allerede henledet Opmærksomheden paa et særdeles vigtigt Indlæg i denne Sag af en au-